

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/67/2007

TARCZA ANTYRAKIETOWA – AMERYKAŃSKA CZY NATOWSKA?

KOMUNIKAT Z BADAŃ

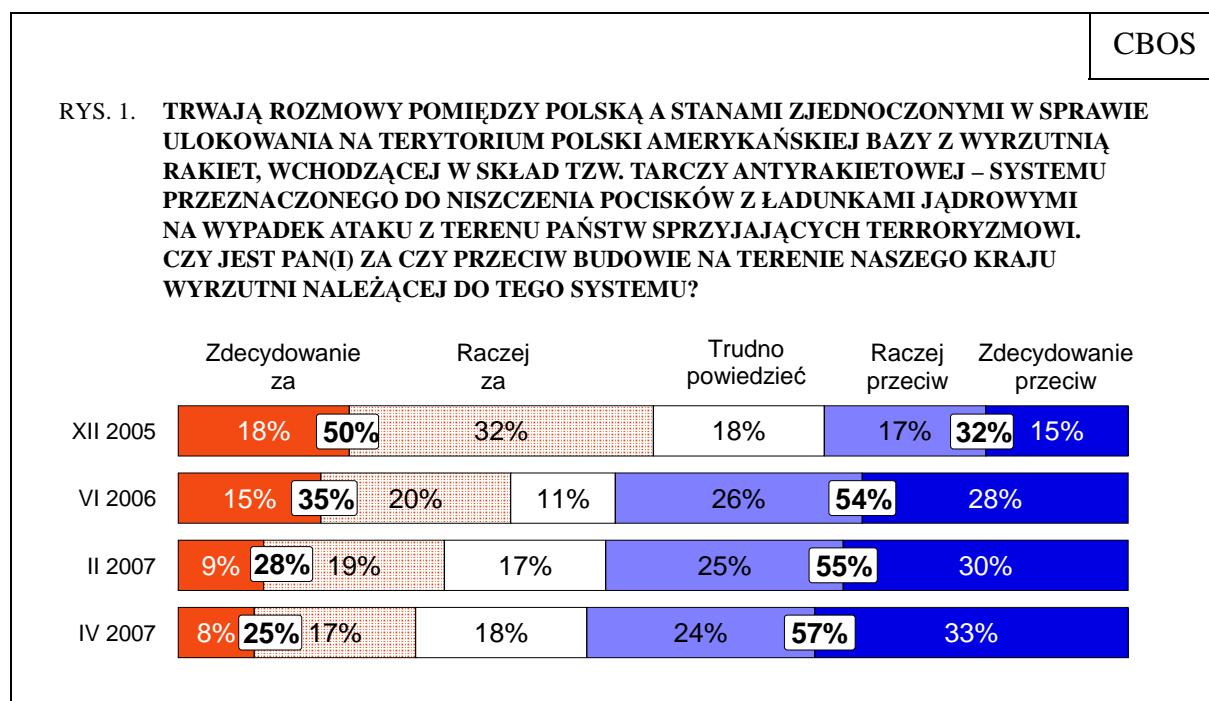
WARSZAWA, KWIECIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Rozpoczęły się właśnie decydujące rozmowy polsko-amerykańskie w sprawie ulokowania w Polsce wyrzutni rakiet, wchodzącej w skład amerykańskiego systemu tarczy antyrakietowej. Tymczasem maleje poparcie Polaków dla tego projektu¹.

W latach 2005 i 2006 pytaliśmy o „bazę wyposażoną w urządzenia do wykrywania i niszczenia rakiet z pociskami jądrowymi”. W tym roku zapytaliśmy o „wyrzutnię rakiet”, zgodnie z obecnym projektem

Liczba ankietowanych akceptujących budowę na terenie Polski elementu tarczy antyrakietowej jest obecnie dokładnie o połowę mniejsza niż półtora roku wcześniej, w grudniu 2005 roku. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że sprzeciw rośnie wolniej niż spada poparcie, od roku zwiększa się bowiem liczba osób niemających na ten temat wyrobionego zdania.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (203) zrealizowano w dniach 30 marca – 2 kwietnia 2007 roku na liczącej 937 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Zwolennicy udziału Polski w tym przedsięwzięciu są w wyraźnej mniejszości niemal we wszystkich wyróżnianych grupach społecznych i kategoriach demograficznych (patrz tabele aneksowe). Szczególnie mało jest ich wśród badanych najbardziej zaawansowanych wiekowo (16%), kobiet (17%), rencistów (18%) i rolników (20%). Z kolei stosunkowo najwięcej zwolenników budowy w Polsce bazy będącej elementem tarczy antyrakietowej, a tym samym najbardziej wyrównane proporcje między nimi a przeciwnikami tego przedsięwzięcia, notujemy wśród mieszkańców wielkich miast (powyżej 500 tys. ludności) (39% zwolenników wobec 44% przeciwników) oraz wśród badanych pracujących na własny rachunek (37% wobec 43%).

Pozytywnemu stosunkowi do ulokowania na terenie Polski elementu amerykańskiej tarczy antyrakietowej sprzyjają prawicowe poglądy polityczne, choć i wśród deklarujących takie poglądy przewagę mają przeciwnicy tego przedsięwzięcia.

Znajduje to pewne odbicie w stanowisku, jakie zajmują w tej sprawie elektoraty poszczególnych partii politycznych. Projekt ulokowania na terenie Polski elementu tarczy antyrakietowej wzbudza największy sprzeciw wśród sympatyków ugrupowania Lewica i Demokraci oraz w elektoracie Samoobrony, natomiast stosunkowo najmniejszy – wśród zwolenników PiS.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) za czy też przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Jestem za	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	38	48	14
PSL*	33	57	10
PO	30	54	16
Samoobrona*	26	62	12
Lewica i Demokraci	23	67	10
Niezdecydowani	18	58	24
Niezamierzający głosować	21	58	21

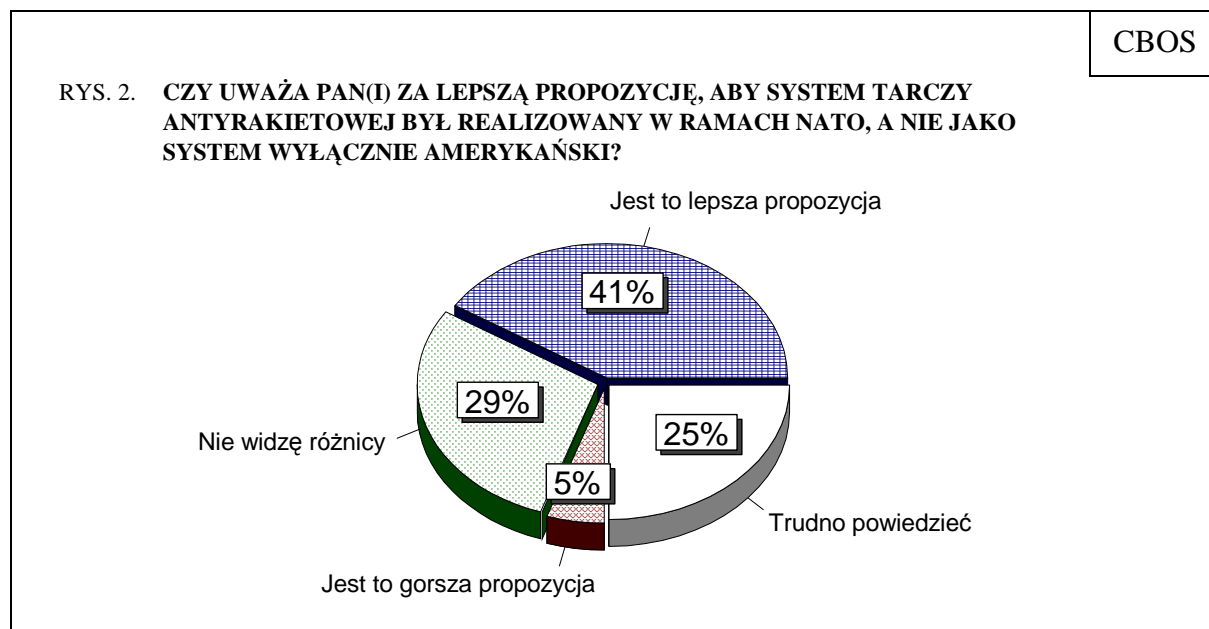
* Ze względu na małą liczebność zwolenników tego ugrupowania w badanej próbie, dane te należy traktować z dystansem

Drugim czynnikiem sprzyjającym popieraniu tego przedsięwzięcia jest zainteresowanie polityką, a tym samym zapewne większa orientacja w jego realiach i lepsza znajomość tematu².

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Czy jest Pan(i) za czy też przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do systemu tarczy antyrakietowej?		
	Jestem za	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Bardzo duże lub duże	37	52	11
Średnie	31	56	13
Niewielkie	20	60	20
Żadne	13	57	30

W kwietniowym sondażu prosiliśmy badanych również o ocenę pojawiającej się koncepcji, aby projekt tarczy antyrakietowej był realizowany jako wspólne przedsięwzięcie w ramach NATO, a nie jako system wyłącznie amerykański. Propozycja taka spotkała się z przychylnym przyjęciem Polaków. Dwie piąte respondentów (41%) uważa takie rozwiązanie za lepsze, a tylko co dwudziesty (5%) jest przeciwnego zdania.

² Zainteresowanie polityką badani określali za pomocą 5-punktowej skali opisanej w następujący sposób: „Uważam, że moje zainteresowanie polityką jest: 1) bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzę prawie wszystko, co się dzieje w polityce; 2) duże – dość uważnie śledzę to, co się dzieje w polityce; 3) średnie – śledzę jedynie główne wydarzenia; 4) nikłe, niewielkie – często umykają mojej uwadze nawet ważne wydarzenia; 5) żadne – praktycznie mnie to nie interesuje.

Większe zainteresowanie polityką sprzyja opinii, że lepiej byłoby, gdyby system tarczy antyrakietowej był wspólnym przedsięwzięciem natowskim, a nie wyłącznie amerykańskim. Jednocześnie dla osób nieinteresujących się polityką ocena różnicy między jednym a drugim rozwiązaniem okazała się w większości przypadków zbyt trudna do oceny.

Tabela 3

Zainteresowanie polityką	Czy uważa Pan(i) za lepszą propozycję, aby system tarczy antyrakietowej był realizowany w ramach NATO, a nie jako system wyłącznie amerykański?			
	Jest to lepsza propozycja	Nie widzę różnicy	Jest to gorsza propozycja	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Bardzo duże lub duże	55	23	10	12
Średnie	51	27	5	17
Niewielkie	34	36	4	26
Żadne	19	27	2	52

Trzeba zaznaczyć, że w ocenie tej sprawy poglądy polityczne nie odgrywają większej roli.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Trwają rozmowy pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi w sprawie ulokowania na terytorium Polski amerykańskiej bazy z wyrzutnią rakiet, wchodzącej w skład tzw. tarczy antyrakietowej, systemu przeznaczzonego do niszczenia pocisków z ładunkami jądrowymi na wypadek ataku z terenu państw sprzyjających terroryzmowi. Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju wyrzutni należącej do tego systemu?

(%)

	Jestem za	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	57	18	936
Płeć				
Mężczyźni	34	52	15	440
Kobiety	17	62	21	495
Wiek				
18-24 lat	28	52	20	134
25-34	35	51	15	162
35-44	22	60	18	153
45-54	27	61	12	178
55-64	23	60	18	133
65 lat i więcej	16	58	26	176
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	57	22	346
Miasto do 20 tys.	23	61	15	131
20-100 tys.	27	57	17	191
101-500 tys.	24	62	13	166
501 tys. i więcej mieszk.	39	44	17	102
Wykształcenie				
Podstawowe	18	57	25	279
Zasadnicze zawodowe	29	58	13	238
Średnie	27	58	16	323
Wyższe	30	53	17	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	52	15	63
Prac. umysł. niż. szczebla	25	55	20	69
Pracownicy fiz.- umysł.	25	63	11	71
Robotnicy wykwalifikowani	38	50	12	93
Robotnicy niewykwalifik.	40	53	7	46
Rolnicy	20	66	14	50
Pracujący na własny rach.	37	43	20	30
Bierni zawodowo				
Renciści	18	67	15	75
Emeryci	17	58	25	228
Uczniowie i studenci	27	55	18	64
Bezrobotni	24	58	19	110
Gospodynie domowe i inni	21	59	20	36
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	32	53	15	124
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	26	60	14	60
sekt. pryw. poza rolnictw.	35	51	13	177
prywatnym gosp. rolnym	22	66	12	50
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	25	61	15	73
301-500	24	64	11	136
501-900	23	57	20	194
901-1200	27	54	19	106
Powyżej 1200 zł	46	48	6	70
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	61	17	251
Średnie	24	56	19	416
Dobre	29	55	16	268
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	55	25	68
Raz w tygodniu	25	57	18	470
1-2 razy w miesiącu	27	54	20	143
Kilka razy w roku	28	60	12	177
W ogóle nie uczestniczy	20	56	24	76
Poglądy polityczne				
Lewica	23	68	9	138
Centrum	28	58	15	258
Prawica	36	50	14	257
Trudno powiedzieć	14	57	28	282

Tabela 2. Czy uważa Pan(i) za lepszą propozycję, aby system tarczy antyrakietowej był realizowany w ramach NATO, a nie jako system wyłącznie amerykański?

(%)

	Jest to lepsza propozycja	Nie widzę różnicy	Jest to gorsza propozycja	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	29	5	25	936
Płeć					
Mężczyźni	48	28	6	17	441
Kobiety	35	29	3	33	495
Wiek					
18-24 lat	46	32	4	18	134
25-34	46	30	3	22	162
35-44	46	30	6	18	153
45-54	44	30	3	23	178
55-64	40	24	8	29	133
65 lat i więcej	27	27	4	41	176
Miejsce zamieszkania					
Wieś	36	28	3	32	346
Miasto do 20 tys.	44	27	4	25	132
20-100 tys.	42	33	6	20	191
101-500 tys.	40	32	4	25	166
501 tys. i więcej mieszk.	56	19	9	16	102
Wykształcenie					
Podstawowe	28	27	4	41	279
Zasadnicze zawodowe	41	34	4	21	238
Średnie	49	28	5	19	323
Wyższe	56	25	6	14	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	54	24	8	14	63
Prac. umysł. niż. szczebla	52	23	2	22	69
Pracownicy fiz.- umysł.	55	30	0	15	71
Robotnicy wykwalifikowani	49	32	8	11	93
Robotnicy niewykwalifik.	42	32	3	23	46
Rolnicy	41	30	7	22	50
Pracujący na własny rach.	43	22	12	24	30
Bierni zawodowo					
Renciści	21	28	8	43	75
Emeryci	31	28	4	37	228
Uczniowie i studenci	49	29	4	17	64
Bezrobotni	40	34	0	26	110
Gospodynie domowe i inni	41	27	6	26	36
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	58	21	4	17	124
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	53	31	6	11	60
sekt. pryw. poza rolnict.	45	31	6	19	177
prywatnym gosp. rolnym	45	29	5	21	50
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	34	37	5	24	73
301-500	48	30	3	19	136
501-900	40	30	4	26	194
901-1200	51	27	5	17	106
Powyżej 1200 zł	67	19	6	8	71
Ocena własnych war. mater.					
Złe	32	34	4	29	251
Średnie	40	27	4	28	417
Dobre	51	26	5	18	268
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	20	4	38	68
Raz w tygodniu	38	29	5	28	470
1-2 razy w miesiącu	44	27	5	24	143
Kilka razy w roku	43	32	3	21	177
W ogóle nie uczestniczy	55	26	4	15	76
Poglądy polityczne					
Lewica	49	34	3	14	138
Centrum	45	33	5	17	259
Prawica	51	24	7	18	257
Trudno powiedzieć	25	26	3	45	282